

Wałbrzych, dnia 03.03.2015 r.

W/N.5183.228.2015.ANC

Gmina Złoty Stok
Rynek 22
57-250 Złoty Stok

W odpowiedzi na pismo z dnia 11.02.2015 r. (wpłynęło 17.02.2015 r.) przedstawiam poniżej wytyczne konserwatorskie dla remontu kościoła poewangelickiego przy Placu Kościelnym 2 w Złotym Stoku, wpisanego do rejestru zabytków decyzją z dnia 28.08.1959 r. pod numerem A/5198/398.

Kościół poewangelicki w Złotym Stoku jest najstarszym późnogotyckim obiektem w mieście. Pierwsza wzmianka o parafii w Złotym Stoku pochodzi z 1331 roku. Pierwotny kościół przeszedł w ręce protestantów około 1530 roku, kilka lat później został zniszczony przez pożar. Odbudowę kościoła rozpoczęto w 1545 roku (data na portalu). Z wcześniejszej budowli zachowały się dwie kondygnacje wieży, która po przebudowie w I poł. XVII wieku uzyskała renesansowe zwieńczenie. Kościół był wielokrotnie naprawiany i przebudowywany. Po 1945 roku został zaadoptowany na halę sportową, ob. nieużytkowany. Brak bieżącej konserwacji oraz prac remontowych w ostatnich latach powoduje pogarszanie się stanu technicznego obiektu.

Najpilniejsze prace do przeprowadzenia w obiekcie to remont dachu nawy i wieży polegający na naprawie konstrukcji w koniecznym zakresie (określonym przez projektanta po szczegółowym rozpoznaniu stanu technicznego) oraz przywrócenie pierwotnych pokryć, tj.: wieżę pierwotnie pokryta była łupkiem, dach nawy - dachówką ceramiczną, karpiówką w kolorze czerwonym. Na etapie prac remontowych należy utrzymać kształty dachów. Zakres prac remontowych powinien uwzględniać odprowadzenie wód opadowych z połaci dachów oraz z obejścia wieży.

Kolejnym etapem powinno być wyeliminowanie czynników powodujących zawilgocenie ścian zewnętrznych obiektu i podciągania wilgoci od gruntu. (szczególnie widoczne w przyziemiu wieży). Dobór środków zależy od projektanta (usunięcie betonowej opaski, wykonanie drenażu opaskowego, izolacji fundamentów, założenie tynków renowacyjnych, zbiecie wtórnych wypraw tynkarskich uniemożliwiających odprowadzenie wilgoci penetrującej mury, itp.).

Powstrzymanie najbardziej destrukcyjnych czynników działających na obiekt pozwoli na podjęcie kolejnych etapów remontów ukierunkowanych bardziej na podkreślenie estetyki i wartości historycznych i artystycznych obiektu, tj. remont elewacji (wraz z naprawą konstrukcji murowych, np. pękniętych nadproży) oraz remont wnętrza. Prace remontowe we wnętrzu winien poprzedzić demontaż wszystkich wtórnych elementów pochodzących z okresu adaptacji obiektu na salę sportowa. Projekt remontu wnętrza i elewacji powinien być poprzedzony sporządzeniem badań architektoniczno – konserwatorskich. Konieczność przeprowadzenia takich badań uzasadniają wielokrotne przebudowy obiektu, istnienie obecnie współczesnych wypraw tynkarskich i malarskich przesłaniających oryginalną tkankę zabytku oraz skromna ikonografia dla obiektu. Celem tych badań byłoby nie tylko rozwarstwienie chronologiczne poszczególnych elementów architektonicznych, ale również rozpoznanie szczegółowe obiektu i elementów detali architektonicznych w celu możliwości ich wyeksponowania, tj.: portale, obramienia okienne, zworniki, żebra sklepienne, świadki po

przebudowach itp. Po przeprowadzeniu badań, będzie możliwe sporządzenie dokumentacji projektowej uwzględniające te elementy i ich właściwą aranżację estetyczną.

Ponadto zagospodarowanie na cele użytkowe zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru wymaga, poza sporządzeniem dokumentacji projektowej, uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków programu zagospodarowania zabytku nieruchomego wraz z otoczeniem oraz dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości. Sporządzenie takiego programu zagospodarowania zabytku pozwoli również na prowadzenie działań remontowych i adaptacji do nowej funkcji z pominięciem kosztownych działań tymczasowych oraz założeniem celowości działań

Odnosnie planowanego remontu wieży kościoła, działania powinny być prowadzone z poszanowaniem i szczegółowym rozpoznaniem substancji zabytkowej i jej nawarstwień, tak jak to zostało wskazane powyżej. Ochronie konserwatorskiej i zachowaniu podlegają ściany zewnętrzne, historyczny układ pomieszczeń i kondygnacji, zachowane elementy wystroju architektonicznego wieży na elewacjach zewnętrznych oraz portale, epitafia i inne zachowane elementy kamienne itp. Zachowaniu podlegają stropy historyczne oraz historyczne schody drewniane. Adaptacja wieży i dostosowanie jej do możliwości użytkowania przez turystów jest możliwa z poszanowaniem wszystkich zabytkowych elementów substancji zabytkowej. Jednocześnie adaptacja wieży do nowej funkcji wymaga jej dostosowania do warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać obiekty na etapie ich adaptacji.

Dopuszczalny jest remont ścian, więźby i pokrycia dachowego wieży z uwzględnieniem w/w wytycznych. Dopuszczalny jest montaż niezbędnych instalacji, tj. elektrycznej, odgromowej i ppoż. Ustosunkowanie się do możliwości instalacji podestów, dodatkowych balustrad pomiędzy attyką i kopułą wieży oraz przywrócenie pierwotnego biegu schodów wymaga przedłożenia rysunków koncepcyjnych obrazujących wpływ inwestycji na wygląd zabytku oraz zakres koniecznej ingerencji w substancję zabytkową.

Jednocześnie informuję, że prowadzenie prac w obiekcie zabytkowym wymaga uzyskania pozwolenia konserwatorskiego w formie decyzji administracyjnej w związku z zapisem art. 36 ust 1 ustawy o ochronę zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446). Pozwolenie na prowadzenie prac związanych z robotami ziemnymi będzie uwarunkowane jednoczesnym prowadzonym badań archeologicznych. Prowadzenie prac konserwatorskich przy zabytkowych elementach kamiennych będzie wymagało pozwolenia na prowadzenie tych prac. Prace będą możliwe do wykonania przez uprawnionego konserwatora technologa.

Z up. Dolnośląskiego
Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
we Wrocławiu
Mmk
mgr *Marta Plak*
KIEROWNIK DELEGATURY
w Wałbrzychu

Otrzymują:

1. Adresat (94818-4948-2-R)
2. a/a teczka obiektu